

गतः तस्मिंश्च तपोवने अर्घ्यपाद्यादिभिः पूजितः दण्डकोनाम
 च्छविर्भागवकन्यामहरत् तच्छापात्पांशुवर्णेनाक्रान्तः सबन्धुराङ्ग
 विनाशोयस्मिन् स्थाने तत्क्षोपलक्षितं अरण्यमभूत् तदीयिवान् ग
 तवान् उपेयिवानित्यत्र उपसर्गस्यातन्त्रत्वात्केवलादपीष्टः कसुः
 ॥ १ ॥

भ० निवृत्ते इत्यादि । भरते निवृत्ते सति रामोऽत्रैर्महर्षेस्तपो
 वनं प्रपेदे गतवान् तत्र वने मुनिभिः पूजितः सन् दण्डकारण्यमो
 यिवान् गतः दणः कसुः वसोर्ध्वसेकाजितीम् खेः किति र्धः यिणोऽ
 च्यणो दण्डकनान्नः कस्यचिद्राज्ञोऽपराधेन ब्रह्मशापात् तद्देशे
 अरण्योत्पत्त्या दण्डकारण्यमिति प्रसिद्धिः ॥ १ ॥

अटायमानोऽरण्यानीं ससीतः सहलक्ष्मणः । बला
 दुभुक्षुणोत्तिष्ठ्य जह्रे भीमेन रक्षसा ॥ २ ॥

ज० म० अटा । महदरण्यमरण्यानी इन्द्रवरुणेत्यादिना हिमार
 ण्ययोर्महत्त्वे ङीषानुकौ तां अटायमानः अत्यर्थमटन् रामः सू
 चिसूत्रीत्यादिना यङ् ससीतः सहलक्ष्मणः वोपसर्जनस्येति विक
 ल्पेन सभावः बलात् बलवत्तया जह्रे हतः गृहीत इत्यर्थः कर्म
 णि लिट् उत्तिष्ठ्य उत्थाप्य हस्ताभ्यां केनापि रक्षसा वैश्रवण
 शापात् तुम्बुरुनाम्ना गन्धर्वेण राक्षसीभूतेन विराधाख्येन बुभु
 क्षुणा भोक्तुमिच्छुना भीमेन भयानकेन भियः षुक् इत्यादिना
 षुगभावपक्षे रूपम् ॥ २ ॥

भ० अटायमान इत्यादि । बुभुक्षुणा भोक्तुमिच्छुना भीमेन भयानकेन
 रक्षसा राक्षसेन उत्तिष्ठ्य हस्ताभ्यामुत्थाप्य रामोजह्रे गृहीत